

פרשת נשא

משיחת י"ב תמוז תשמ"ד

רשימה פרטית – בלתי מוגה

וכאמור, ישנם שני עניינים שונים: ישנה תורה וישנה חכמה. החכמה אינה קשורה דוקא במתן-תורה. ואדרבה, ישנו הביטוי הידוע, כאמור למעלה, (אם יאמרו לך ש) "יש חכמה בגויים – תאמין", כי חכמה כשלעצמה אינה קשורה למתן-תורה. אבל אם יאמרו לך ש"יש תורה בגויים", בקרב סתם עמים - "אל תאמין", כי התורה יכולה לנבוע דוקא ממתן-תורה.

כיצד יכול אדם להגיע להחלטה לכופף ולדכא את "עצמו", את הכבוד שלו, את הקנאה שלו, את התאוה שלו והממון שלו? כיצד הוא יכול לוודא שהוא לא יגיע לידי הסגת גבול הזולת, ואפילו לא יתרצה לדבר שיחה נאה שעוסקת בגנותו של חברו? ואפילו אם הוא אומר אמת, הרי זו גנותו של אחד הנבראים שהוא "חבירו" - ואסור לאדם לומר זאת, אפילו אם זוהי האמת, אם זוהי גנותו של חברו. על אחת כמה וכמה כשמדובר בעניין שהוא גם לא אמת.

כיצד יכול אדם להשיג הצלחה בתחום זה, כך שהחלטתו תהיה דבר בר-קיימא - לא רק ברגע הראשון לאחר שהוא החליט על כך, אלא שזה יימשך במשך כל היום, ובמשך כל ימי חייו? זה אפשרי דוקא אם זה מיוסד ומושתת על מתן-תורה, שניתנה על ידי בורא העולם ומנהיגו.

בדורות קודמים היה מקום להתפלפל ולדון, האם זה אמת, או שזה יכול להיות גם מעשי ידי אדם. אנשים ייסדו שיטה בדרך ה"חקירה", ותוצאות החקירה יתבטאו בתורת המוסר, עם כל מיני הוראות כיצד אנשים צריכים להתנהג כלפי הזולת, וכלפי עם אחר, וכיוצא בזה. ואז נהיה בטוחים שמכיון שהוא למד חכמה זאת במילואה, והוא מבין זאת בהבנה אמיתית, ברור הדבר שזה יביא לדרך חיים מוסרית אמיתית.

אבל בדורנו ראו - רחמנא ליצלן, לא תקום פעמיים צרה - שהיתה אומה שהשם שלה היה מפורסם בכל העולם כמי שהגיעה לאמיתתם של החכמה והמדע, והפילוסופיה, והחקירה, ותורת המוסר. והם התמסרו לעניינים אלה, ולמדו אותם במשך עשרות שנים, כתבו חיבורים והעמידו תלמידים ותלמידי תלמידים. ההישגים שלהם עוררו סערה עצומה בכל העולם כולו. אבל זה לא היה מושתת על מוסריות אמיתית, שמופיעה במסכת אבות.

מסכת אבות עוסקת ב"מילתא דחסידותא" [=מידת חסידות], אבל ההתחלה צריכה להיות - כדי שזה יישאר תמיד "מילתא דחסידותא" - שזה ייפתח ב"משה קיבל תורה מסיני". המידות הטובות מושתתות ונלקחות ממה ש"משה קיבל מהקב"ה ואחר כך "מסרה", הוא מסר את התורה

פרשת נשא

בדיוק כפי שהיא, כפי שהוא קיבל זאת מהקב"ה. ואיך בכלל תיתכן אפשרות אחרת? אדם מקבל משהו מהקב"ה.

כיצד יכול ליפול רעיון במוחו של אדם, שהוא אחד מתוך מיליארדים שנבראו ע"י הקב"ה, שהוא יכול לשנות משהו ממה שהקב"ה ביקש ממנו להעביר, ונתן לו את הכוח להעביר? מיד כשמשה קיבל את התורה, אמר לו הקב"ה שזה לא עניין שהוא יכול להסתפק בלימוד לעצמו ולבני ביתו, מיד אחר כך נאמר בהמשך המשנה: "והעמידו תלמידים הרבה". צריכה להימשך המסירה לדורות הבאים אחרי זה, וניתן כלל על ידי אנשי כנסת הגדולה שהדרך לעשות זאת היא על ידי העמדת "תלמידים הרבה".

וכפי שדובר כמה פעמים באריכות, מי שהעמיד מאה תלמידים, אלף תלמידים, ואפילו עשרים וארבעה אלף תלמידים, עדיין לא בטוח שזה נקרא "תלמידים הרבה". אפילו מי שיש לו עשרים וארבעה אלף תלמידים, שהם כמו תלמידי רבי עקיבא, הרי גם רבי עקיבא חיפש אחר כך קבוצה חדשה של תלמידים. כך גם אפילו אם הוא העמיד אלף אלפים תלמידים, הרי מכיון שיכול להיות לו עוד תלמיד אחד, אי אפשר להחשיב זאת כ"הרבה", מכיון שעדיין יכול להיות יותר. רק כשהוא מעמיד תלמידים באופן כזה שבכל הסביבה שלו, בכל מקום שהשפעתו מסוגלת להגיע, לא נשאר אפילו אדם אחד שהוא עדיין לא הביא אליו את השליחות, השליחות שמשה רבינו קיבל בסיני, בשלימותה.

אך כל עוד הוא לא הגיע למצב זה, הוא עדיין לא קיים את ההוראה "העמידו תלמידים הרבה". עדיין מוטלת עליו שליחות עיקרית זאת לחפש דרכים להביא את השליחות למי שזה עדיין לא הגיע אליו, כדי שגם הוא ידע אודות תורה, עבודה וגמילות חסדים, שלושת הדברים שעליהם העולם עומד. רק כשהוא רואה שכל האנשים שמסביבו הנם חדורים ב"משה קיבל תורה מסיני", רק אז הוא קיים את הציווי "העמידו תלמידים הרבה", מכיון שליותר מזה אין ביכולתו להגיע, לא רק על פי ההערכה שלו, אלא גם על פי ההערכה של תורתנו, תורת אמת.